

30.1.2015

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja 1128/2012, którą złożyła L. A. (Armenia/Rosja) w sprawie rzekomej dyskryminacji i uznawania jej kwalifikacji zawodowych

1. Streszczenie petycji

Składająca petycję jest pochodzenia ormiańsko-rosyjskiego i wyszła za mąż za obywatela UE narodowości niemiecko-greckiej. Twierdzi ona, że padła ofiarą obstrukcji i dyskryminacji ze strony władz niemieckich, a w rezultacie dopiero z wielkim trudem uzyskała w Niemczech dokument pobytowy. Rodzicom składającej petycję nie wydano wizy, aby mogli przez pewien czas pomóc jej w wychowywaniu dziecka, a jej tytuł lekarski, który uzyskała na Łotwie, nie jest uznawany w Niemczech. Składająca petycję doświadczała też mobbingu w miejscu pracy. Składająca petycję uważa, że powinna była bezzwłocznie otrzymać dokument pobytowy, ponieważ uzyskała taki dokument w Grecji – gdzie wraz z mężem mieszkała przed przeprowadzką do Niemiec – oraz ze względu na to, że jest żoną obywatela UE, który korzysta z prawa do swobodnego przemieszczania się w UE. Składająca petycję uważa też, że jej kwalifikacje zawodowe powinny być uznawane w Niemczech, ponieważ uznano je w Grecji, gdzie pracowała jako lekarz.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 20 grudnia 2012 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 216 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana dnia 27 marca 2013 r.

Składająca petycję, będąca obywatelką kraju trzeciego i pozostająca w związku małżeńskim z obywatelem Unii posiadającym podwójne obywatelstwo (niemieckie i greckie), skarży się na

- trudności, jakie napotkała w związku ze składaniem wniosku o: a) dokument pobytowy w Niemczech;
- b) dokument pobytowy w Niemczech dla jej rodziców, będących obywatelami kraju trzeciego, oraz
- c) uznanie jej kwalifikacji zawodowych w Niemczech.

Według skarżącej obywatel Unii wraz z członkiem rodziny mieszkają w Grecji na czas nieokreślony.

Uwagi Komisji

Problem z pozwoleniem na pobyt składającej petycję:

Zgodnie z art. 21 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej „każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania”.

W tym kontekście dyrektywa 2004/38/WE określa warunki regulujące korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich przez obywateli Unii i członków ich rodziny oraz z praw przyznanych obywatelom Unii.

Zgodnie z art. 7 dyrektywy 2004/38/WE wszyscy obywatele Unii posiadają prawo pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego przez okres dłuższy niż trzy miesiące, jeżeli są pracownikami najemnymi lub osobami pracującymi na własny rachunek lub posiadają wystarczające zasoby dla siebie i członków ich rodziny, aby nie stanowić obciążenia dla systemu pomocy społecznej przyjmującego państwa członkowskiego w okresie pobytu, oraz są objęci pełnym ubezpieczeniem zdrowotnym w przyjmującym państwie członkowskim.

Jednak zgodnie z art. 3 dyrektywę 2004/38/WE stosuje się jedynie do tych obywateli Unii, którzy przemieszczają się i przebywają w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, którego są obywatelami.

Zdaniem składającej petycję władze niemieckie uważają, że jej prawa należy oceniać przez pryzmat prawa niemieckiego bez brania pod uwagę prawa unijnego, ponieważ jej mąż posiada dwa obywatelstwa, greckie i niemieckie.

Jednak, uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-370/90 Singh,

„Obywatel państwa członkowskiego może być powstrzymywany od opuszczenia swego kraju pochodzenia w celu podjęcia zatrudnienia i prowadzenia działalności na własny rachunek, w rozumieniu Traktatu, na terytorium innego państwa członkowskiego, jeśli, z chwilą powrotu do państwa członkowskiego, którego jest obywatelem, w celu podjęcia zatrudnienia lub prowadzenia tam działalności na własny rachunek, warunki jego wjazdu i pobytu nie są co najmniej równoważne z tymi, które przysługiwałyby mu, na mocy Traktatu lub prawa wtórnego, na terytorium innego państwa członkowskiego.

Byłby on przed tym powstrzymany w szczególności, jeśli jego współmałżonkowi i dzieciom nie przysługiwałoby również prawo wjazdu i pobytu na terytorium tego państwa członkowskiego na warunkach co najmniej równoważnych tym, przyznanych im przez prawo wspólnotowe na terytorium innego państwa członkowskiego”.

W związku z tym władze niemieckie mają obowiązek traktować męża składającej petycję przynajmniej tak, jak powracającego obywatela zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i przyznać składającej petycję oraz jej mężowi takie same prawa, jak te, które na mocy prawa UE przyznaje się obywatelom Unii i ich małżonkom korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Komisja jest skłonna skontaktować się z władzami niemieckimi w związku z tą sprawą i dlatego zwraca się do składającej petycję o zezwolenie na ujawnienie władzom niemieckim jej tożsamości.

Problem z pozwoleniem na pobyt rodziców składającej petycję:

W art. 2 dyrektywy 2004/38/WE wymieniono tych „członków rodziny” obywatela Unii, którzy mogą korzystać z praw wynikających z dyrektywy. Zgodnie z art. 2 dyrektywy 2004/38/WE za członków rodziny obywatela Unii uznaje się jedynie „bezpośrednich wstępnych pozostających na utrzymaniu”.

Składająca petycję nie porusza kwestii wnioskowania o wydanie dokumentu pobytowego dla jej rodziców ze względu na to, że pozostają oni na utrzymaniu jej i jej męża. W związku z tym kwestia wydania dokumentu pobytowego dla rodziców składającej petycję nie wchodzi w zakres dyrektywy 2004/38/WE i leży w wyłącznej gestii danego państwa członkowskiego.

Problem uznawania kwalifikacji zawodowych składającej petycję:

Z informacji dostępnych Komisji wynika, że składająca petycję zdobyła kwalifikacje z zakresu medycyny podstawowej na Łotwie. Składająca petycję napotkała trudności, gdy ubiegała się o uznanie jej kwalifikacji w Niemczech

Dyrektywa 2005/36/WE dotycząca uznawania kwalifikacji zawodowych ma zastosowanie do obywateli państw członkowskich chcących wykonywać zawód regulowany w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym uzyskali swoje kwalifikacje zawodowe. Dyrektywa obowiązuje również w przypadku obywateli państw trzecich, którzy są członkami rodzin obywateli Unii i korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się w Unii Europejskiej zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE.

Dlatego wydaje się, że przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku składającej petycję o uznanie dyplomu z medycyny podstawowej właściwe organy niemieckie powinny zastosować dyrektywę 2005/36/WE. Jeżeli jej łotewskie kwalifikacje odpowiadają zharmonizowanym minimalnym wymogom w zakresie kształcenia, określonym w art. 24 dyrektywy 2005/36/WE, a uzyskany przez nią tytuł zawodowy wymieniono w załączniku V pkt 5.1.1., oznacza to, że może ona skorzystać z automatycznego uznania jej kwalifikacji. W przeciwnym razie będzie obowiązywać tzw. system ogólny, zgodnie z którym władze niemieckie mają prawo porównać wykształcenie zdobyte na Łotwie z wymogami niemieckimi. W przypadku wystąpienia znacznych różnic w zakresie kształcenia władze niemieckie mogą wymagać zastosowania środków wyrównawczych, zanim uznają kwalifikacje składającej petycję.

Składająca petycję może zwrócić się o udzielenie dalszych informacji i o pomoc do niemieckiego krajowego punktu kontaktowego, którego znajdują się na poniższej stronie

internetowej:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contact/index_en.htm).

Wniosek

Komisja zwraca się do składającej petycję o wyrażenie zgody na ujawnienie władzom niemieckim tożsamości jej i jej męża, aby umożliwić szukanie dalszych informacji w związku z wydaniem dokumentu pobytowego oraz w związku z prawami jej męża, który jest obywatelem Unii i posiada podwójne obywatelstwo.

4. Odpowiedź Komisji (REV), otrzymana dnia 30 stycznia 2015 r.

W związku z faktem, że składająca petycję potrzebuje wizy, by wjechać na terytorium Niemiec i nie otrzymała karty pobytu na mocy dyrektywy 2004/38/WE, a dokument pobytowy na okres 3 lat na mocy prawa krajowego dla obywateli państw nienależących do UE, co zostało potwierdzone przez orzeczenie niemieckiego sądu, który odmówił zastosowania prawa UE dotyczącego swobodnego przemieszczania się składającej petycję jako małżonce będącej obywatelką państwa trzeciego obywatela o podwójnej narodowości niemiecko-greckiej przy przeprowadzce z Grecji do Niemiec, Komisja wszczęła procedury EU Pilot.

Składająca petycję uważa też, że jej kwalifikacje zawodowe uzyskane na Łotwie powinny być uznawane w Niemczech, ponieważ uznano je w Grecji, gdzie pracowała jako lekarz.

Ostatnią odpowiedź Komisja otrzymała od władz niemieckich w dniu 10 września 2014 r.

W swojej odpowiedzi rząd niemiecki stwierdza, że co się tyczy konkretnej sprawy składającej petycję, to według jego wiedzy, składająca petycję nie odwołała się od wyroku sądu krajowego. Jednakże bardziej ogólnie rzecz ujmując, rząd niemiecki przedstawił środki, jakie już podjął, oraz dalsze środki, jakie zamierza podjąć, aby zapewnić, że w przypadkach takich, jak przedstawiony przez składającą petycję, decyzje będą w przyszłości podejmowane zgodnie z prawem UE.

Władze niemieckie potwierdzają pogląd prawny Komisji, że przepisy UE w zakresie swobodnego przepływu mają zastosowanie w sytuacjach transgranicznych, także w przypadku, gdy obywatele państwa członkowskiego powracają do swojego państwa pochodzenia po tym, jak w sposób rzeczywisty i efektywny skorzystały z prawa do swobodnego przemieszczania się do innego państwa członkowskiego. Odzwierciedla to stanowisko fakt, że od lata 2013 r. niemiecki podręcznik wizowy zawiera przepisy mające na celu zapewnienie, że prawo UE dotyczące swobodnego przepływu ma zastosowanie do wizy dla członków rodziny spoza UE obywatela UE posiadającego podwójne obywatelstwo, gdy obywatel UE rzeczywiście i efektywnie korzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Ponadto Komisja została poinformowana, że w roku 2015 podobne zmiany jak w niemieckim podręczniku wizowym zostaną wprowadzone w ogólnych przepisach administracyjnych dotyczących swobodnego przepływu. Zapewnią one również, że prawo pobytu w Niemczech dla członków rodzin będzie określane przez prawo Unii dotyczące swobodnego przepływu osób, gdy obywatel UE rzeczywiście i efektywnie korzystał z prawa do swobodnego

przemieszczania się.

Z dostępnych Komisji informacji wynika, że w odniesieniu do uznania dyplomu składającej petycję dyrektywa 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych powinna mieć zastosowanie. Składająca petycję uzyskała kwalifikacje zawodowe w jednym z państw członkowskich, na Łotwie, a ponadto może korzystać z przepisów dyrektywy 2005/36/WE jako członek rodziny obywatela UE, zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE. Tym samym władze niemieckie rozpatrują jej wniosek zgodnie z dyrektywą.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 dyrektywy 2005/36/WE procedura rozpatrywania wniosku prowadzi do podjęcia przez właściwy organ w Niemczech należycie uzasadnionej decyzji w ciągu trzech miesięcy od złożenia kompletnego wniosku. Termin ten może zostać przedłużony o jeden miesiąc w przypadkach, o których mowa w tej dyrektywie. Od decyzji lub braku wydania decyzji w przepisany termin przysługuje odwołanie zgodnie z prawem krajowym.

Wniosek

Z informacji tych wynika, że w odpowiedzi na procedurę EU-Pilot wszczętą przez Komisję Niemcy podjęły już środki w celu zapewnienia, że obywatele posiadający obywatelstwo dwóch państw UE, którzy rzeczywiście i skutecznie korzystali ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się, będą mogli korzystać z przepisów UE dotyczących łączenia rodzin w odniesieniu do wjazdu na terytorium Niemiec. Na 2015 r. planowane są dalsze środki dotyczące ich pobytu w Niemczech. Powinno to zapewnić właściwe stosowania prawa UE w przypadkach takich, jak sytuacja składającej petycję. Komisja zachowa czujność w tej ważnej kwestii.

Jeżeli składająca petycję napotka trudności w związku z uznaniem jej kwalifikacji zawodowych, to może rozważyć odwołanie się od decyzji właściwych władz niemieckich.